

Šverc rezanog duvana „pojeo“ most Zemun-Borča

Beograd

Srbija godišnje ostane bez oko tri milijarde evra zbog sive ekonomije, pokazala su istraživanja NALED-a i USAID-a iz decembra 2013. Slikovito je to predstavila kompanija „Japan tobacco internešenal“ (JTI) tvrdnjom da je država, samo zbog ilegalnog rezanog duvana, za godinu i po dana „izgubila“ jedan most tipa Zemun - Borča. „Crno tržište rezanog duvana je od oktobra 2012. iz budžeta odnelo 200 miliona evra, što je jednako investiciji u most Zemun-Borča“, rekao je Tanjugu direktor korporativnih

poslova i komunikacija JTI za Zapadni Balkan Goran Pekez.

On je upozorio da trgovina rezanim duvanom smanjuje promet duvanskoj industriji koja je, kako kaže, u poslednjih 10 godina u Srbiji investirala više od 1,2 milijarde evra, zapošljava direktno 1.700, a indirektno još 70.000 ljudi u maloprodaji, distribuciji i na poslovima uzgoja duvana. „Najvećim delom zbog rasta ilegalne trgovine rezanim duvanom, tržište duvanskih proizvoda se u 2013. smanjilo za 20 odsto, a ukupan promet u malo

prodaji smanjen je za 22,5 milijardi dinara“, tvrdi Pekez. JTI je jedna od 260 kompanija koliko je učestvovalo u anketi Nacionalne alijanse za lokalni ekonomski razvoj (NALED) i američkog USAID-a, a koja je pokazala da je čak 80 odsto preduzeća svesno

Srbija godišnje ostane bez oko tri milijarde evra zbog sive ekonomije

problema sive ekonomije i kako utiče na poslovanje.

Na istu temu, o sivoj ekonomiji, sprovedena je anketa i među 1.000 građana, a rezultati tog istraživanja biće predstavljeni u petak, 25. aprila. Anketa rađena u preduzećima, pokazala je da su se preduzeća, na skali ugroženosti zbog sive ekonomije od „jedan“ do „pet“, gde pet“ označava da je firma mnogo ugrožena sivom zonom, u proseku opredelila za 3,38. Tek svako peto preduzeće smatra da u oblasti njihovog poslovanja ne postoji nelojalna konkurencija, dok je s druge strane, 16 odsto firmi reklo da je zbog nelojalne konkurencije bilo prinuđeno da otpušta radnike. „Smanjenje nelojalne konkurencije, dovelo bi do povećanja broja zaposlenih u gotovo polovini - 48 odsto anketiranih preduzeća“, navodi se u istraživanju NALED-a i USAID-a.

(strana 3)

Šverc rezanog duvana „pojeo“ most Zemun-Borča

Beograd

(sa 1. strane)

Predsednik Upravnog odbora NALED-a Vladan Atanasijević rekao je Tanjugu da je oko 20 odsto poslodavaca izjavilo da bi snižavanjem poreza i doprinosa na najniže zarade zaposlilo nove ljude, odnosno da bi radnici iz sive zone prešli u legalne tokove.

„Moraju da postoje dva aspekta, podsticajni i represivni. Snižavanje opterećenja najnižih plata bi bilo jedno, a u represivnom delu su inspekcije. Tu bi trebalo da postoji koordinirani nadzor, i da inspekcije ne budu podeljene u nekoliko ministarstava kao što su sada, već da se stave pod jedinstvenu kontrolu i nadzor“, kazao je Atanasijević. Anketa je pokazala da je i pored prihvatanja činjenice da siva zona ugrožava ekonomsku klimu u zemlji, čak 70 odsto preduzeća nije spremno da prijavi konkurentne kompanije koje posluju „na crno“.

Skoro četvrtina ispitanika smatra da je rad na crno jedini način da se ekonomski opstane u Srbiji, dok čak 93 odsto privrednika nikada nije prijavilo poslovanje na crno nadležnim inspekcijama.

„Velika je dilema zašto firme to ne prijavljuju. Verovatno ne žele da misle da su u funkciji potkazivača. Međutim, problem je ako smo došli do tog nivoa opravdanosti da ako neko radi u sivoj zoni jer prehranjuje porodi-

cu, nećete da ga prijavite. Svi moraju da shvate zašto se plaćaju porezi i doprinosi i zašto treba da rade legalno“, rekao je Atanasijević.

On je podsetio da je NALED sa USAID-om u decembru pokrenuo dvogodišnji projekat rešavanja problema sive ekonomije kroz koji žele da, kako kaže, utvrde činjenice i daju konkretne predloge.

Goran Pekez je ocenio da je ključ za borbu protiv sive ekonomije strogo poštovanje propisa i kažnjavanje onih koji to ne rade. Vlada je, kako kaže, prepoznala taj problem u duvanskoj industriji i oformila je specijalnu radnu grupu za borbu protiv ilegalne trgovine rezanim duvanom.

On dodaje i da je Zakon o duvanu promenjen što je, prema njegovim rečima, omogućilo efikasniju kontrolu i kažnjavanje počinitelaca.

„Sada svako ko je uključen u proizvodnju i promet ilegalnog duvana može da dobije kaznu zatvora do pet godina, a novčane kazne za osuđene za prekršaj zbog ilegalne trgovine rezanim duvanom su uvećane 10 puta i idu do sva miliona dinara“, ističe Pekez i dodaje da JTI očekuje da će se kontrole nadležnih inspekcija i policije još intenzivirati.

Kao neophodan sledeći korak JTI očekuje efikasne sudske procese jer je, ističe on, to način da se ilegalna prodaja suzbije, a tržište stabilizuje. Tanjug